

TÍÐINDI

Lagt til rættis: Jón Brian Hvidtfeldt

Eitt neyðarróp um lønsemi

Tað var samanumtikið ein døpur mynd, sum árliga Fiskivinnutingið teknaði av tí partinum av flotanum, sum í høvuðsheitum fiskar tosk, hýsu og upsa. Heimaflotin er ov stórir, tjenar ikki pengar og má í stóran mun dúva upp á niðurfiskaðar stovnar

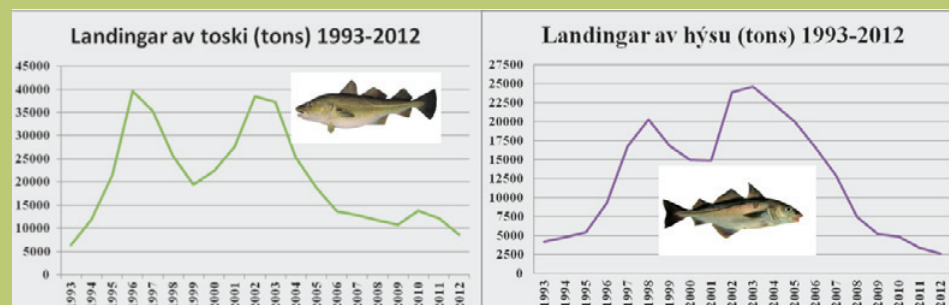
Lýsingin av einum heimaflota í tungum sjógvi hevur í eftirhondini nógv ár breitt seg sum ringar í sjónum. Vit síggja eina mynd av einum fiskiflota, ið er ov stórir til ta nøgd av fiski, ið er at fiska. Vit síggja fiskiskip, sum ikki tjena pengar. Og hartil

kemur áhaldandi diskusjónin um, hvussu fiskiskapurin skal stýrast, soleiðis at veiðan er burðardygg.

Málsetningurin við árliga Fiskivinnutinginum í Norðurlandahúsinum mikudagin var at lýsa avbjóðingar og møguleikar fyri

eini lønandi og burðardyggari botnfiskaveiðu.

Fiskifrøðingar, búskaparfrøðingar og umboð fyri vinnuna góvu síni íkast til henda problematikkin, ið tyngir okkara traditionellu høvuðsvinnu.

Toskur og hýsa illa fyri

Gýtingarstovnarir av bæði toski og hýsu eru nógv minni enn ráðiligt er, staðfesta fiskifrøðingar

Toskastovnurin og hýsustovnurin eru illa fyri. Tað staðfestir Eilif Gaard, fiskifrøðingur og stjóri á Havstovuni. Eilif Gaard vísir á, at lívfrøðiliga ráðgevingin byggir serliga á tvey tilvísingarvirði. Gýtingarstovnurin og veiðitrýst.

Sambært fiskifrøðinginum skal toskastovnurin ikki fara niður um 40.000 tons, hýsustovnurin skal ikki fara niður um 35.000 tons og upsastovnurin skal ikki fara niður um 55.000 tons. Og ikki minni umráðandi er at stovnarir verða røktir. Fiskifrøðingar hava roknað seg fram til, at í mesta lagi er ráðiligt at fiska 25 prosent av toskastovninum. Av hýsunum skal veiðitrýstið ikki vera størri enn 20 prosent av stovninum, meðan upsastovnurin sambært fiskifrøðinginum tolir eitt veiðitrýst á 22 prosent av

stovninum.

Men síðstu árin hava gýtingarstovnarir, bæði av toski og hýsu, verið væl minni enn minstamarkið. Í báðum føri eru gýtingarstovnarir minni enn helvtin av tí, sum teir eiga at vera. Orsøkin er heilt einfalt eitt ov høgt veiðitrýst.

Øðrvísi er við upsastovninum. Hóast veiðitrýstið hevur verið størri enn tilmælini frá fiskifrøðini, so heldur upsastovnurin stand.

Stýringin

Á Fiskivinnutinginum mikudagin nýtti Eilif Gaard høvið at eftirlýsa einari betri stýring av fiskiskapinum.

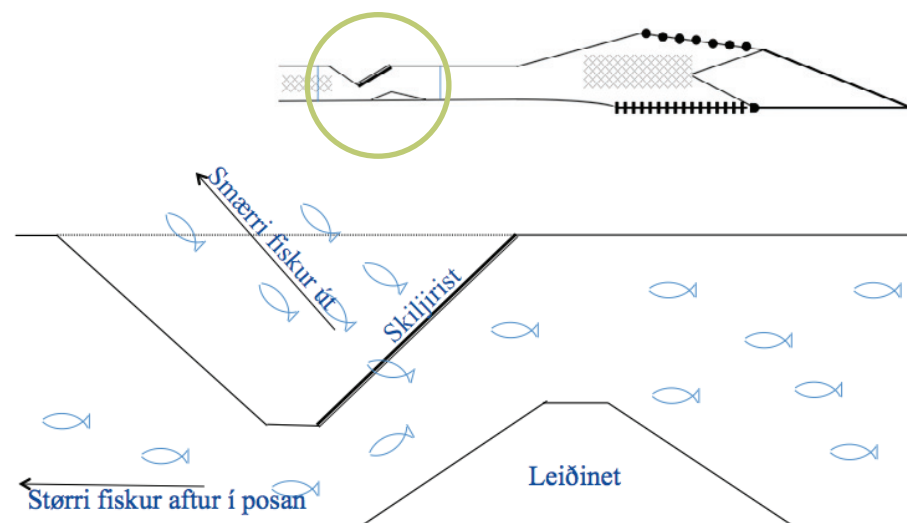
- Vit hava tørva á eini umsitingarætlan, sigur Eilif Gaard, sum í sama viðfangi staðfestir, at umsitingarætlanin frá

oktober 2011 framvegis samlar støv í eini skuffu í Fiskimálaráðnum.

- Nei, umsitingarætlanin er ikki sett í gildi, sigur Eilif Gaard, sum var við í arbeiðsbólkinum, ið gjørdi ætlanina.

Stjórin á Havstovuni skjýttir upp, at løgtingið ger eina rammulóg, sum tekur støði í lívfrøðiligari, fíggarligari og samfelagsliga burðardyggari nýtslu av tilfeinginum í havinum. Síðani skal ein breitt samansett nevnd gera eitt tilmæli til landsstýrismannin um, hvussu nógv eigur at verða fiskað.

- Við støði í hesum eina tilmælinum eigur tað at vera upp til landsstýrismannin, ikki løgtingið, at áseta við kunngerð, hvussu fiskiskapurin skal regulerast næsta fiskiárið, sigur Eilif Gaard.

Skiljiristin opnar stongdar leiðir

Við at brúka skiljirist í upsafiskiskapi ber til at fiska, eisini á leiðum, sum í dag eru stongdar vegna ov nógván smáan upsa

Smái upsin er ofta ein trupulleiki í fiskiskapinum, og javnan verða upsaleiðir stongdar, tí upsin er ov smáttfallandi. Vørn, Havstovnan, reiðarið Faroe Origen og trolvirkíð Vónin hava í felag gjørt eina roynd at skilja smáa upsan frá við at brúka skiljirist.

Royndirnar vórðu gjørdar við Heyki og Falki í apríl og mai, og úrslitini lögð fram á Fiskivinnutinginum. Royndirnar vísa, at við ristini ber til at skilja heili 60 prosent av smáa upsanum frá. Smái upsin fer tí út aftur, meðan bara stóri upsin fer í trolíð. Úrslitini lata dyrnar upp

fyrí nýggjum møguleikum. Í dag eru nógvur fiskileiðir stongdar, tí ov nógvur ung-fiskur er at fáa. Men við at brúka skiljirist ber til at fiska tann stóra upsan, meðan smái upsin fer út aftur og tí fær frið at veksa seg stóran og feitan.

Talan var um tveir túrar, har annað skipið fiskaði við rist, og hitt uttan rist. Roynt var inni á stongdum leiðum norðanfyrí og vestanfyrí.

Avreiðingarnar staðfestu, at miðalvektin á veiðuni hjá tí skipinum, sum fiskaði við rist, er 215 gram hægri, sammett við fiskiskap uttan rist. Tá meira fæst fyrí stóran

upsa enn smáan, so ávirkar skiljiristin eisini miðalprís. Tað skipið, ið fiskaði við rist, fekk í meðal 53 oyru meira fyrí kilo, samanborið við skipið, sum ikki fiskaði við rist.

Kristian Zachariassen, leiðari á menningardeildini hjá Vónini, legði úrslitið av royndini fram á Fiskivinnutinginum í Norðurlandahúsinum.

- Man klárar ongantíð at fiska alt reint, men skiljiristin ger sera góðan mun, staðfestir Kristian Zachariassen.